

**UPA 2019/55: Aasakut nalunaaquttap atorunnaarsinnissaa suliniutigileqqullugu
Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut
siunnersuut.**

pillugu

siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini uku inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqtigiit

1. Siunnersuut pillugu

Aasaanerani nalunaaquttap nikisinneqartarnerata atorunnaarsinnissaannik suliniuteqaqqullugit Naalakkersuisut siunnersuutikkut peqquneqarput.

Nukissamik sipaaruteqarnikkut iluaqtissartat ullumikkut killeqarnerat siunnersuuteqartup siunnersuumminut tungavilersuummini tikkuarppaa, taamatullu ukiut kingulliit ingerlanerini ilisimatuut misissuinerisa arlallit takutissimagaat nalunaaquttamik nikititsisarneq peqqinnissamut ajoqutaasartooq.

Taamaattorli akunnattuungasoqannginnissaa eqqarsaatigalugu nunat ilaasa amerlasuut Kalaallit Nunaanni innuttaasut, inuutissarsiortut aamma oqartussaaffiit ullut tamaasa attaveqarfigisartagaasa aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aqqissuussaannik malinninnissaq naapertuussorineqarnerusimavoq.

Taamaattorli aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussap EU-mi atorunnaarsinneqarnissaa pillugu EU-kommissionip september 2018-imi siunnersuuteqarsimanera siunnersuuteqartumit maluginiaqquneqarpoq, taamaalillunilu aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnerup Kalaallit Nunaanni atuutsiinnarneqarnissaanut tunngavissaaruttoq.

2. Naalackersuisut akissuteqaataat

Nunarpassuit Kalaallit Nunaanni innuttaasut, inuussutissarsiuuteqartut oqartussallu ulluinnarni attaveqarfigisartagaasa aassakkut nalunaaquttamik atuisarnerannik malinninnissaq ataatsimut isigalugu siunertamut naapertuunnerusut Naalackersuisunit suli isumaqarfigineqarpoq.

EU-mi aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarneq atorunnaarsinneqassappat Kalaallit Nunaanni aasaanerani nalunaaquttamik atorunnaarsitsisinnaanerup nalilersoqqinnissaa Naalackersuisunit pissusissamisoorsorineqarpoq. Taamaattoqassappat aasaanerani nalunaaquttamik atorunnaarsitsineq inatsisitigut atugassarititaasut naapertorlugit pisinnaavoq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip itigartitsissutigineqarnissaa Naalackersuisunit inassutigineqarpoq.

3. Aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussineq pillugu

Aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussinerit siulliit Europami nunani assigiinngitsuni 1916-imi atuilersinneqarput. Taamani sorsunnersuup siulliup kingornatigut ikummatissamik amigaateqarnerup nassataanik nukissamik sipaaruteqarnissaq siunertaasimavoq. Aasaaneranili nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussineq ikummatissamik amigaateqarnerup qaangiukkiartornera ilutigalugu atorneerukkiartulertorpoq. Sorsunnersuup kingulliup kingorna aamma taamatut pisoqaqqippoq, kiisalu 70-ikkunni ikummatissamik amigaateqalernerimi atorneqaqqilerluni – 70-ikkulli qaangiutereersut aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussineq attatiinnarneqarluni.

EU aasaanerani nalunaaquttap nikisinneqartarneranut 1996-imi assigiissaarivoq, taamaalilluni aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarneq nunani EU-mut ilaasortaasuni tamani ataatsikkut piffissamilu assigiissumi pisalerluni.

Ullumikkut nunarsuaq tamakkerlugu nunat 70-it missaanniittut aaqqissuussinermik atuisuupput.

Aasaanerani nalunaaquttap nikisinneqartarnerata eqqunneqarneranut pissutaavoq ullup qaamarngata unnuup tungaanut sapinngisamik atorluarneqarnissaa.

Ullumikkulli aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnerup, nukissanik sipaaruteqarnissaq eqqarsaatigalugu, sunniutai killeqalernikuupput, tamanna innaallagiaq ullumikkut qaammaqqusersornermut atorneqartoq qangaanerusumut sanilliullugu annikinnerummat. Pærit sipaarniutit kiisalu LED atorlugu qaammaqqusersuinerit allat siaruaasimanerisa innaallagissamik atuineq malunnaatilimmik annikillisissimavaat, qaammaqqusersuinerlu innaallagissamik atuinermut tamarmiusumut ilanngartuutaavallaarunnaarsimalluni.

Aaqqissuussinerup Danmarkimi innaallagissamik ukiumut atuineq, DONG Energy'p uuttortagai malillugit, taamaallaat procentip ataatsip missaanik appartittarpaa.¹ Ilisimasat naapertorlugit aaqqissuussinerup nunami maani qanoq annertutigisumik nukissanik sipaaruteqaataatiginera qulaajarniarlugu misissuisoqarsimannigilaq.

Siunnersuuteqartumit tikkuarneqartut ilisimatusarnikkut misissuinerit arlallit takutissimavaat, aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussinerup sunniutigisinnaasai pitsaanngitsut arlaliusut. . Sunniutit taakku sininnerup akornuserneqarneranik timillu pissusilersorneranik allannguinermik aallaaveqarnerat ilimagineqarpoq. Misissuinerit taakku ilaat aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tunngavilersuutini oqaatigineqarput.

Aasaaneranut ikaarsaarnerup kinguneri pillugit misissuinerit tamarmiunngillat assortorneqarsinnaanngitsumik takutitsisut, misissuinerillu ilaat assortuussutaapput, tamannalu siunnersuuteqartumit siunnersuummut tunngavilersuutitigut maluginiaqquneqarpoq.

4. Aasaanerani nalunaaquttap nikisinneqartarneranik aaqqissuussap atorunnaarsinneqarnissaanik EU-Kommissionip siunnersuutaa

Siunnersuuteqartumit oqaatigineqartut EU-mi ukiup affakkaartumik nalunaaquttamik ukiuuneranut aasaaneranullu nikisitsisarnerup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu siunnersuummik EU-Kommissioni ulloq 12. september 2018-imi saqqummiussivoq. EU-mi nunat ataasiakkaat ukiuunerani nalunaaqutaq nalinginnaasumik (tassa ukioq kaajallallugu) atugariumanerlugu, imaluunniit aasaanerani nalunaaqutaq nalinginnaasumik atugariumanerlugu siunnersuutip kinguneratut nammineerlutik toqqarsinnaalissavaat.

---

¹ Berlingske 29. oktober 2012

Malittuanik – aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma saqqummiunneqarnerata kingorna – EU-Kommissionip siunnersuutaa Europa-parlamentimit akuersissutigineqarpoq. Tamanna ukioq manna ulloq 26. Marts pivoq.

Siunnersuutilli piviusunnigortinneqarsinnaaneranut EU-mi ministerrådip tapersiinissaa piumasagaataavoq.

Ministerrådili nangaanartoqartitsivoq. Aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussaq atorunnaarsinneqassappat, ukiuunerani nalunaaquttap imaluunniit aasaanerani nalunaaquttap najoqqutatut atorneqarnissaa pillugu nunat ilaasortaasut isumaqatigiissuteqarnissaat ministerrådimit kissaatiginartinneqarpoq. Nunat ilaasa ukiuunerani nalunaaquttamik najoqqutatut malinninnissaq toqqarpasuk allallu aasaanerani nalunaaquttamik najoqqutatut malinninnissaq toqqarpasuk, EU-mi nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii marlunnik ilaratarsinnaapput. EU-mi nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii ullumikkut pingasuupput. Tamanna nunat akornanni killiligaanngitsumik niueqatigiinnermik ajornakusuulersitsissaaq. Maannakkutullu isikkoqartillugu nalunaaquttamik ataatsimoorussamik najoqqutaqarnissaq isumaqatigiinngiffiuvoq.

Tamannaagunarporlu EU-parlamentimi akuersissutiginninnermut atatillugu aasaanerani nalunaaquttamik nikisitsisarnermik aaqqissuussamik atorunnaarsitsinissap 2021-(imuugallartoq) kinguartinneqarnissaanik aalajangernermut tunngaviusoq.

EU-p aasaanerani nalunaaquttamik piffissap sivikitsup iluani atorunnaarsitsinissaa naatsorsuutigalugu siunnersuuteqartup siunnersuumminut tunngavilersuummini oqaatigaa. Naatsorsuutiginninneq taanna amerlasuunit isumaqatigineqarunarpoq, ineriartulernerli maanna pisoq eqqarsaatigalugu tamatuma Inatsisartut qinersivianni matumani pinissaa qularnarseqqavoq.

5. Kalaallit Nunaanni nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii assigiinngitsut pillugit

Nunatsinni nalunaaquttap ingerlaqatigiiffii assigiinngitsut pillugit ajornartorsiutip siunnersuummik suliarinninnermut ilanngunneqarnissaa partiip ataatsip siullermeerinninnermi kissaatigaa.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummik saqqummiunneqarsimasumik matuminnga suliarinninnermi Kalaallit Nunaanni nalunaaquttap akunnerisa ingerlaqatigiiffiinik naleqqusaanissaq pillugu aalajangiinissaq ajornartoq ataatsimiititaliap paasivaa.

Taamaattorli ajornartorsiut pillugu ataatsimiititaliaq ima paasissutissiisinnaavoq:

Kalaallit Nunaata kitaani nalunaaquttamut atorneqartumut naleqqiullugu Ittoqqortoormiuni nalunaaqutaq naluneqanngitsutut nalunaaquttap akunnerinik marlunnik siulliuvoq.

Aamma Pituffimmi sakkutooqarfimmi nalunaaqutaq immikkut inissisimavoq, taamaalillunilu Kalaallit Nunaata kitaani nalunaaquttamut naleqqiulluni nalunaaquttap akunneranik ataatsimik kingulliulluni.

Kalaallit Nunaata suliassaqarfimmik suli tiguisimanginnera pissutaalluni Kalaallit Nunaanni nalunaaqutaqatigiinnik aalajangersaaneq suli naalagaaffimmit akisussaaffigineqartoq Naalakkersuisut § 37 tunngavigalugu apeqqummut akissummini² paasisutissiissutigaat.

Naalakkersuisulli nunatta nalunaaqutaqatigiinnut arlalinnut maannakkut aggulunneqarsimaneranut tunngaviusut uppersarneqarnissaat aammalu tamatuminnga attasiinnarnissamik pisariaqartitsinerup nalilersorneqarnissaa pillugu naalagaaffeqatigiinni oqartussaasunik isumaqatigiissusiornissaq anguniarpaat. Tamatumani ilaatigut suliassaqarfiup Namminersoneq pillugu inatsimmi aalajangersakkat naapertorlugit tiguniarneqarsinnaanerata nalilersorneqarnissaa anguniarlugu. Ilaatigullu maannakkut nunatta nalunaaqutaqatigiinnut arlalinnut aggulunneqarsimanerata allangortinnagu attatiinnarneqartariaqarnerisq naliliiffiginiarlugu.

Suliap tamatuma qaqugu naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaanersq Naalakkersuisunit naatsorsoruminaatsinneqarpoq.

6. Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Siunnersuut akuerineqassasq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap taamatut oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappassaaniigassangortippaa.

---

² Nr. 50/2019

Anders Olsen
Siulittaasoq
Siumut

Sofia Geisler
Inuit Ataqatigiit

Justus Hansen *Demokraatit*

Stine Egede
Inuit Ataqatigiit

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai